

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și străinătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15.

Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și în volat. Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Deputațiunea omagială la Majestatea Sa.

Discursul contelui Tisza. Răspunsul Monarhului.

Viena 2 Septembrie.

Prim-ministrul Tisza, prezentându-se astăzi în fruntea deputațiunii omagiale în fața Maj. Sale Regelui în castelul din Schönbrunn a rostit următorul discurs:

Majestatea Voastră cesară și regească! Șăpânul nostru prea grațios!

Urmând șoptei inimii noastre, ne prezentăm în fața Majestății Voastre. Inimile noastre sunt pline până în margini de sentimente de credință, de omagiu și de iubire recunoscătoare. Aceste sentimente sînt moștenite dela strămoșii noștri, le-a potăntat până la fanaticism faptul, că suntem conștil de tot ce Majestatea Voastră a făcut pentru noi în decursul vieții Sale binecuvântate de îndelungate, consacrată pentru binele poporului și pe cari sentimente impresiunile înălțătoare ale timpurilor mari de astăzi cu o putere elementară ne face să le dăm expresie din adăncul sufletului nostru.

A trecut deja un an de când ne luptăm luptă pe moarte și pe viață cu forța preponderantă a patimilor păcătoase răscolite în contra noastră. Căci asupra noastră au năvălit din toate părțile lumii toți acela, cari luând drept slăbiciune dragostea noastră de pace, au crezut că a sosit timpul pentru nimicirea noastră. Pericolul a fost mare și uriașea problema, care ne așteaptă, așa că numai cu încordarea întregii noastre puteri și cu prețul unor grele jertfe am putut să ne luptăm cu toate. Ne-am încordat puterile și necunoscând șovăirea, demni de națiunile amenințate în existența lor, dar cari vreau să trăiască, iarăși și iarăși ne-am dus în luptă floarea puterii noastre.

Aceste pierderi le-am suportat, amintirea sfinților noștri căzuți în luptă o împrejmuim cu o evlavie sfântă, i-am jelit, dar nu ne-am prăbușit sub greutatea loviturilor grele, cari au ajuns pe singuratici și pe familii, căci doar e în pericol patria, și patriotul trebuie să-și jertfească totul fără murmur. Insufleteții de aceste sentimente, am primit lupta care ni s-a impus. Aceasta ne-a întărit sufletul, ne-a oțelit brațul și în mijlocul tuturor încercărilor, tot de aceste sentimente e pătruns și azi atât soldatul care se luptă în tranșee, ca și soția, copiii și părinții, cari acasă sunt îngrijorați de soțul, tatăl și copilul lor. Fiecare simte, că trebuie să stea la postul său și la post stă fiecare. În focul încercării, curățite de ori-ce sgară, strălucesc vir-

tuțile patriotice ale națiunii maghiare și croate. Pentru aceasta nu ne-a lăsat pe noi Dzeu și dacă astăzi, în pragul anului al doilea al acestui îngrozitor război mondial, trupele noastre învingătoare urmărind tot mai departe de granițele patriei noastre bat armata nenumărată a colosului de la nord, dacă atacul mișelesc al asasinului care a voit să loviască în spate pe pretinul său ajuns în necaz, s-a înfrânt în țaria de stăncă a părții relative mici a forței noastre armate, decât după atâtea primejdii și lupte distrugătoare putem privi cu conștiința mândră în trecut și cu speranțe pline de încredere în viitor, pentru toate acestea lui Dzeu să-i aducem în prima linie laudă și mărire. Dar apoi ne permit Majestatea Voastră să ne îndreptăm privirea recunoscătoare și spre acel binevoitor al nostru, a cărui inimă de tată ne-a înțeles, care a reacștigat întregitatea și libertatea milenară a statului maghiar dându-i un loc demn în monarhie și prin aceasta delăturând complicațiunile de secol, a clădit temelile unui viitor mai frumos și mai fericit.

Acum putem vedea, și acum putem ști cu siguranță că ce s'ar fi ales de noi, dacă furtuna evenimentelor mondiale cari s-au răscolit asupra noastră ar fi aflat monarhia lipsită de această întinerire internă, căci această probă de forță susținută triumfător de fapt susține întreagă momentuositatea acestei nouă epoce. Am fost tari pentru că am putut să fim una; contrast adănc tăietor nu a mai ridicat între noi zid de despărțire și ceea-ce s-a părut ar fi contrast între micile năcazuri, lupte și frecări ale vieții de toate zilele, au dispărut toate ca prin farmec la știrea pericolului comun. Astfel am ajuns sufletește mai aproape unii de alții. În sânul națiunii maghiare a lucetat gâlceava de partid, deosebiri de confesiune și de naționalitate au fost date la o parte, clasa muncitorilor maghiari își la partea, în emulație nobilă cu ceilalți, din pericolele acestui război și în spărarea eroică a patriei conștătenii noștri nemaghiari, cari se știu de diferitele rase, luptă umăr la umăr cu același credință. Aceasta e o manifestare înălțătoare a solidarității omenești și patriotice, care trebuie să delătore pe vechi multe bariere despărțitoare, și spre binele și fericele tuturor trebuie să ne lege cu legături mai strănse de încredere și de dragoste. Pe câmpurile de luptă înconjurate de strălucirea gloriei comune și udate cu sânge comun, ne-am întâlnit unii cu alții și gloria comună a luptelor grele

și jertfele comune din nou ne-au făcut tovarăși cu națiunea soră croată. Fidelitatea și vitejia maghiară și croată strălucesc tot într'o formă iar în sufletele noastre se reîmprespătează și în trupurile noastre se renouesc cele mai frumoase amintiri ale trecutului nostru critic. La oaltă am apărut tronul și patria în secolii grei al pericolului care venia din răsărit, la oaltă să le apărăm și acum pe amândouă în fața uriașului dela nord care amenință să ne măture, la oaltă ne prezentăm în fața Majestății Voastre, căci una suntem, nu numai în fidelitatea de supuși, ci și în sentimentele sînte ale prețurii reciproce, a încrederii și a alipirii.

Să simțim, că ne ținem la oaltă și în bine ca și în rău suntem părtașii aceleiași sorți. Pentru exprimarea omagiului nostru față de preagrațiosul nostru șăpân am venit cu bucurie în capitala și residența celuiialt stat al Majestății Voastre. Războiul acesta ne-a învățat și ne-a arătat că și aici suntem între frați, a căror cea mai sfântă datorie e apărarea reciprocă și cari numai în desvoltarea cât mai liberă a forței reciproce își pot căuta fericele.

Proba cea mare de forță a pericolului comun, a luptei comune pe moarte și pe viață, a arătat și în relațiile dintre cele două state ale monarhiei, că ori-ce aparență de despărțire e numai la suprafață, dar în adăncul lucrurilor trăiește conștiința de a fi avizați unii la alții și în clipa de lipsă ea s-a și manifestat triumfător. E ca și când numai dragostea aceea de părinte ar fecunda sufletul popoarelor și ar trezi în ele ecou, care din sufletul Majestății Voastre se revarsă asupra fiecărui supus. Neînțelegerile și contrastele cari au despărțit popoarele Majestății Voastre de multe ori au putut să cauzeze durere inimii Voastre părintești. Laudată să fie însă prevedința divină; acum în momente de încercare Majestatea Voastră îi poate vedea uniți într-un sentiment înălțător în jurul tronului. Făgăduind, că nici după trecerea acestor timpuri mari nu ne vom uita învățăturile ce ni-le dau ele, să binecuvântăm pe bunul D-zeu care ne-a îngăduit ca Majestatea Voastră să poată ajunge înfăptuirea operei glorioase a vieții Voastre. În luptele acestor vremuri mari încă l rugăm să țină pe M. Voastră, pentru epoca binecuvântată a păcii onorabile, care va urma după sfârșitul glorios al acestei lupte mari, pentru binele și fericele popoarelor M. Voastre.

Răspunsul M. Sale:

Dela izbucnirea războiului, spre sincera mea părere de rău, am fost împiedecat de datoriile mele de suveran de-a veni în capitala și re-

ședința mea ungară. Cu atât mai mare e bucuria mea, că D-voastre, ca reprezentanți ai municipiilor Ungariei și a provinciilor vecine, din toate părțile țării, ați apărut înaintea mea. Mă impresionează adănc espresia omagiului D-voastre ca o nouă, strălucită dovadă a credinții și-a alipirii națiunii maghiare și croate. Este una dintre cele mai mari bucurii ale vieții mele, că cu conlucrarea dinstinșilor bărbați de stat ungari, s'a ajuns să se asigure o triumfătoare cooperare atât între rege și națiune, cât și între statul ungar și celelalte regate și țări și s'au înlăturat neînțelegerile vechi. Mai mult ca ori când până acum, marile probe ale prezentului au dat dovadă, că opera aceasta de împăcare și echilibru, a pătruns sufletul popoarelor mele, în special ale celor de sub coroana mea ungară. Când dușmanii noștri ne-au atacat cu poftă de cucerire, poporul maghiar și poporul croat, una cu coroana, în frățiască întrecere cu celelalte popoare ale mele, la chemarea mea au luat cu entuziasm hotărâre și cu încordare de puteri lupta împotriva puterii cu mult mai mari a dușmanului. Orice discordie politică a amuțit atunci în țară. Cu iubirea de patrie gata pentru orice jertfe, toate naționalitățile s'au întâlnit și cu mândră bucurie văd eu strălucind în această luptă uriașă, virtuțile moștenite dela strămoșii ale națiunii ungrești și croate și văd reînviind vechea glorie a acestor două popoare prietene. M'a umplut de bucurie faptul, că cei rămași acasă, prin înalta împlinire a datoriei lor de cetățeni, prin suportarea curagioasă a încercărilor războiului, prin grija pentru cei neonoștici de acest războiu, s'au nuziut pentru ajutarea cu efect a cauzei noastre. E sigură nădejdea mea, că viteaza mea armată, în cooperare cu credincioșii noștri aliați, va elupta o pace onorabilă, statornică și asigurată și statul ungar și cele două națiuni ce locuiesc în el, dimpreună cu celelalte popoare ale mele vor fi hărăzite unei alianțe istorice, consfințite de actualele lupte și jertfe comune, pentru a se bucura în puterea mărită și în vază de binecuvântările păcii. Mă încred în D-zeu că acceptul Sf. Stefan, care a știut

păzi înțelepciunea și puterea strămoșească, prin viforele veacurilor și după probele prezentului. Invălate în nouă glorie vor străluci în lumină mărită pentru viitoarele generații mai fericite. Primiți, pentru prezentarea și pentru omagiile D-voastre, cordiala mea mulțumită și duceți acasă națiunii, pentru ținuta ei credincioasă și eroică, mulțumirile mele, izvorite din adăncul inimei.

Discursul M. Sale regelui a fost urmat de ovații furtunoase.
(Secția de presă a prim-ministrului.)

Un advertisement.

În diferite rânduri am reprodus în coloanele ziarului nostru articole din organele oficiale ale guvernului român, în cari se făceau aspre imputări unor anumite ziare din țară, cari, desconsiderând interesele superioare ale statului și neamului românesc, oferă de luni de zile opiniei publice — precum scria între altele »Viitorul« — »spectacolul dureros al mezatului de conștiințe, care slăbește țara înlăuntru și o compromite în afară«.

E din cale afară aspră această dojană, pe care o publică un ziar oficios, și dacă ea a văzut lumina zilei în coloanele unui ziar oficial, trebuie să credem că ea s'a impus și că acest advertisement dureros a trebuit să se de-a unor anumite ziare tocmai de cătră un organ oficial, care știe prea bine să-și dea seamă, cu deosebire în momentele critice prin care trece și România, de ceea-ce poate să scrie sau nu.

Advertisementul acesta ne-a atins și pe noi dureros și aceasta cu atât mai mult, cu cât din unele ziare din cele vizate, cari s'au strecurat în mâinile noastre, ne-am convins de îndreptățirea lui.

Intrădeavăr e un spectacol din cale afară ciudat să vezi prin presă terfelindu-se și cvalificându-se bărbați distinși români cu cele mai murdare epitețe, încât i-ți face impresia că în țara românească aproape nu mai există frunțas, fie liberal sau conservator, fie literat sau înalt funcționar, care să nu fi fost înjurat ca la ușa cortului. Epitețe de »canalie« sunt la ordinea zilei.

Ferarul vrăjitor.

La nicovală stă ferarul
Și bate fier roșu ca jarul.
Se umflă folle mereu
Ciocanul cade tot mai greu.
Schintel sar și se stâng pe rând,
El bate, cântec fredonând:
»Am făurit coase și pluguri,
În țară când curgeau belșuguri,
Dar azi în vremuri de nevoi
Fac arme, spăzi pentru eroi,
Și'n flăcări când le făuresc
Cu cântecul meu le vrăjesc;
Cu fiecare lovitură,
În ele ferec: moarte, ură.
Cum cade greu, gemând ciocanul
Așa per-i-va și dușmanul,
Și cum schintele dispar,
Așa dușmanul din hotar
Voinicel ce armele-o să'mi poarte
El nu vor fi atinși de moarte.
Căci spăzi-le'mi strălucitoare
Sunt falnice, învingătoare.
Și falma țării ne va scrie
În cartea sorții pe vecie.«
Ciocanul cade tot mai greu
Și meșterul cântă mereu.
Vrăjește fierul și tot cântă
Și tot mai des ciocanul-avântă.
Emil H. Chiffa.

Douăzeci și cinci de ani dela moartea lui V. Alexandri.

— Urmare. —
Persoane mai competente decât mine vă vor spune meritele lui literare. Eu mă voi mărgini la zice, că alții poate au avut cugăstări mai adânci, limbă mai pretențioasă, prosodie mai prelucrată. Dar ceea-ce nimenea n'a avut și nu va avea, este cea frază poetică, limpede și curgătoare, ca un isvor dintr'o stăncă a Carpaților, mlădioasă, neclăuită, și ferită mai cu seamă de ori-ce cuvinte și forme străine, geniul curat al limbei românești. Și pentru-ce aceasta?
Afară de darul naturii el a avut un minunat învățător; acel învățător este chiar poporul român, ale cărui cântece, ale cărui doine le-a cules. Aceste cântece isvorâte fără cugetare și fără pregătire din sufletul poetic al poporului nostru, acea poezie neovită pe care n'o poate întrece nici o combinare a unei prosodii savante, este isvorul curat la care s'a adăpat sufletul lui Alexandri, și de aici prin toată opera lui trece ca o suflare recititoare.
Putem să zicem, că în Alexandri găsim întruparea poporului nostru în secolul acesta. Cu destinele țării se ridică și glasul poetului național cu cântecele poporului, cu legendele lui, cu *Miorița* cu *Mărioara Floriara*, el leagănă, ca să zic așa, copilăria noastră cu *Doinele* și *Lăcrămoarele*, el cântă

cântecul tinereții, zice în cântările și durerile amorurilor trecătoare din această viață. Dar tânărul a perit, omul matur l'a înlocuit, au venit grjiile vieții și nobilile preocupări ale patriotismului.
Atunci Alexandri ridică glasul la înălțimea nollor noastre destinuri.
Nemuritorul cântec numit »Deșteptarea României«, care deschide seria poeziilor intitulate Mărgăritărele, și care poartă data de 1848, a rămas în mințile și inimile tuturor. Cine din noi în acele ceasuri binecuvântate ale entuziasmului tinereș n'a strigat cu dănsul:
Voi ce stați în adormire,
Voi ce stați în nemiscare,
N'auziți prin somnul vostru
Acel glas triumfător,
Ce se 'nalță pân' la ceruri
Din a lumii deșteptare
Ca o lungă salutare
Cătr'un falnic viitor.
Chiar dacă în asemenea momente au fost urmate de crude desiluziuni, nimenea, zic, nu le-a regretat, căci un moment, grație poetului, au plutit mai pe sus de miseriile vieții în lumea nesfârșită a speranțelor.
În Sentinela Română, poetul dela această dată, cu a doua vedere a geniului, (poeta vates) el înseamnă cu putere rolul politic, misiunea istorică a colonilor lui Traian la grănițele Dunărei, ale acestei sentinle a civilizațiunii apusene așezată la porțile Răsăritului

de aproape 800 ani și care a rămas credincioasă menirii sale:
Maica Roma cea bătrână,
'Mi-a pus arma astă'n mână
Căci Român sună în putere
Și Română'n vezi nu pere.
El a cântat desrobirea țiganilor;
el a cântat unirea și dela un capăt al țării până la celălalt s'au repetat aceste versuri:
Ai la Milcov cu grăbire
Să'l seacă dintr'o sorbire
Și să treacă drumul mare
P'ale noastre vechi hotare.
Și în sfârșit în zilele noastre, când după veacuri de amorfie, la glasul unui căpitan glorios, Românul se botează iarăși în sângele câmpurilor de război, când victoria ne zămbi încă odată, al cui glas impinse la luptă și la triumf leg-unile, cari scoborau drumurile bătute de Mihail și de Ștefan? A cui peană făcu nemuritoare gloria reîntinerită a ostașilor români? Țara datorește această mândră epoce tot vechiului său bard, care întinerise cu națiunea pentru a slăvi izbândeile ei.
Dănsul în opera sa intitulată *Moși și Curcani* și mai cu seamă în *Peneș Curcanul*
Care a schimbat lângă Balcani
Porecla în renume,
dă dreptatea, ce i-se cuvine, viteazului și modestului dorobant; acel țaran, care iasă pacinica-l plugărie pentru câmpile

arate cu glonțuri și cu bombe și aruncată fără veste într'una din cele mai sângeroase bătălii ale secolului, purtă cu fală și drapelul ce i-a fost încredințat și numele glorios ce i-a lăsat strămoșii lui.
Dar strălucirea poetică a lui Vasilie Alexandri nu trebuie să lase în umbră celelalte merite ale lui.
A fost patriot nu numai cu cuvântul și cu condeul, dar cu inima și cu faptul. Amestecat în mișcarea dela 1848, el plăti cu exiliul aceste avânturi generoase.
*Rătăcind în țări străine
De căminu-mi depărtat,*
cum zice un alt poet român, pe la Paris, pe la Constantinopol, pe la Turin, el puse în serviciul țării lui toate cunoștințele, toată inteligența lui. Amenitatea formelor lui, amabilitatea neșpusă a unui caracter tot-deauna binevoitor, spiritul lui ager și plăcut, îi înlesni această misiune, astfel încât izbîti a face ca aspirațiunile și dorințele României să fie din ce în ce mai cunoscute și mai primite în societatea cultă, și în cercurile politice din străinătate. Cine nu știe mișcarea ce se producea atunci în favoarea noastră în opinia publică din străinătate și mai cu seamă în generoasa Franță?
În anii 1855—1856 lucrează la Constantinopol, la Turin, la Paris mai cu seamă pentru a interesa la soartea noastră pe acei, cari dispuneau atunci de soartea Europei. Se știe succesul

În vârtejul acesta de patimi și uri personale se mai miră apoi de pildă »Epoca«, care pledează zilnic, cu un zel vrednic de o cauză mai bună, pentru alăturarea României la Rusia, — unica »mântuire« a țării românești — că Maghiarii și Germanii au început să devină aroganți și față de Românii de dincolo și se miră cu deosebire de aroganța Germanilor, cari sunt un popor cu o mare cultură și cari mai înainte se folosiau de poziția lor în România spre a-și promova toate interesele lor materiale.

Las' că »Epoca« nu citează cazuri concrete, în cari Germanii și-au exprimat disprețul lor față de România, dar ea uită că, dacă vrei ca cineva să te prețuiască, trebuie mai întâi să te prețuești pe tine și să nu oferi streinului — vorba ziarului »Viitorul« — spectacolul dureros al mezatului de conștiință. Dacă »Epoca« e de părere că fericirea țării românești zace în alăturarea ei la Rusia și nu în alăturarea ei la puterile centrale, ar trebui să lămurească mai de aproape »binele« ce-l poate aștepta România din partea vecinului ei amenințator sau să tragă măcar o paralelă între tratamentul naționalităților de sub regimul rusesc și a celor de sub stăpânirea germană, austriacă și maghiară, ca să lămurească publicul: că unde se bucură naționalitățile supuse de un trai mai bun.

Prin aceasta nu voim să susținem, că noi, cei din Ungaria, am trăi aici ca în sinul lui Avram, bucurându-ne de toate libertățile, din contra avem și noi postulatele noastre, pentru împlinirea cărora ne-am luptat și am suferit, dar situația noastră aici — orice s'ar zice — este incomparabil mai bună decât soarta celor peste o sută de naționalități din împărăția moscovită a cnutului.

De altfel nici nu eacum timpul prielnic pentru aplanarea conflictelor naționale interne. În fața războiului sângeros, care reclamă și din partea noastră mii de jertfe, am întrerupt lupta politică pentru dobândirea dreptelor noastre revindicări. Avem însă firma credință, că după terminarea acestui purificător războiu mondial, chestiunea naționalităților din Ungaria va trebui și va fi regulată. Aceasta ni s'a promis din cel mai competent loc, iar compatrioții noștri maghiari — chiar și cei mai extremiști — au recunoscut că chestiunea naționalităților trebuie regulată.

Stând astfel lucrurile de ce pledează »Epoca« cu atâta insistență, ca să arunce în brațele Rusiei România, pe care dorește să o vadă tare și mare fiecare român, ori cărui stat ar aparține el. Noi, Românii din împărăția austro-ungară voim să avem libertatea noastră națională și egală îndreptățire cu cetățenii noștri. Aceasta ni se cu-

acestor silințe ale patrioților români, printre cari Alexandri ținea un rang așa de eminent.

La 1857, întors în țară, el fu unul din cei mai arzători factori ai unirii țării surori, unire, pe care trebuia să o cânte în versuri și în puține zile se aflară pe toate buzele și în toate inimile.

La 1858, sub Călmăcămia de trei, el fu ministru al afacerilor străine a Moldovei și pentru prima oară după mult timp se auzi un limbaj patriotic și o apărare energică a drepturilor și a intereselor țării.

La 1859 el a fost înfățișat ministru al afacerilor străine, al Principelui Cuza. Amic intim al Domnitorului, care a făcut unirea și a pus temelia edificului, care s'a ridicat așa de sus, el fu omul lui cel mai de încredere, în nenumărate rânduri trată cu Napoleon al III-lea despre diferitele chestiuni în care țara românească recurgea la sprijinul împăratului, pe atunci cel mai puternic din Europa. Grație acestei protecțiuni, dar grație și creditului de care un trimes ca Alexandri se bucura, multe chestiuni grele fură hotărâte în senzul aspirațiilor noastre naționale. Alexandri fu dar cel dintâi Român, care chiar fără caracter oficial își buia să ne dobândească o bună-voință atât de puternică și de folositoare.

(Va urma.)

vine și după prestațiunile pline de jertfă din războiul actual. Aceste drepturi credem că ni se vor și acorda de însuși șeful guvernului, și aceasta cu atât mai mult, cu cât și prestațiunile noastre în timp de război au contribuit la autoritatea și influența mare ce o are în țară și în străinătate.

În același timp însă noi Românii, ori unde am trăi, trebuie să dorim, ca România să fie un trup și suflet, și să dispară spectacolul »mezatului de conștiință«. Ca să se realizeze această dorință, presa română are datoria să unească pe frați și nu să-i desbina. Trebuie înainte de toate stăruit, ca șefii partidelor din țară să se înțeleagă, dând mână de ajutor factorilor cu răspundere ai țării și delăturând pe cei, cari caută să desbina.

Noi, cei de-aici, avem mai întâi să ne facem datoria față de tron și patrie rivalizând în mod cinstit și loial cu ceilalți cetățeni ai noștri în prestațiunile și jertfele, ce ni le-a impus războiul, fără însă să ne ascundem sentimentele de bucurie, când vedem pe fratele mai mare sănătos și voinic și fără să ne sfiim a stăruii, ca să-l punem pe picior de sinceră prietenie cu statul nostru, care și dănsul are cel mai mare interes să stea în relații de bună prietenie cu o Românie sănătoasă și puternică.

Pregătirile Franței pentru o campanie de iarnă. Din Paris se anunță: Ministrul de război Millerand a vizitat Sâmbătă trupele ce luptă în Vogezii și în Alsacia.

Ministrul s'a întreținut cu generali asupra măsurilor ce trebuiesc luate în vederea unei campanii de iarnă.

SITUAȚIA pe câmpul de război.

Azi dimineață am primit dela birou de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 2 Septemv. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

În nordul monarhiei.

Urmărirea Rușilor, inițiată în teritoriul triumfului volhynic de fortificații face progrese bune: Trupele noastre au trecut dela Luck în sus râul Stry într'un front larg. În Galiția ostică dușmanul este din nou pretutindeni în retragere.

Trupele lui Böhm Ermolli au în Brody și au trecut astăzi spre est dela acest oraș granița imperiului. Aripa de nord a armatei generalului conte Bottmer urmărește pe dușman pe drumul care duce dela Sborov spre Zalosce și Tarnopol. Dușmanul bătut se retrage spre Siret.

Armata generalului bar. Pflanzer-Baltin a respins eri pe Ruși, după lupte vehemente, peste înălțimile spre est de Strypa de jos. Prin aceasta a fost zguduit și frontul de pe Nistru până la revărsarea Siretului și fiind constrâns a se retrage. În apolia pozițiilor rusești la granițele Basarabiei stau în înfăcări numeroase sate.

Trupele ces. și reg., cari stau spre nordost de Kobrin resping împreună cu aliații pe dușman cu încetul în teritoriul mocirlos al lassjolda-și su perioare.

La granițele italiene.

Situația nu s'a schimbat nici eri. Pe frontul tirolez stau sub focul artilei dușmane închizăturile Tonale și pe platoul Liwarone Folgarlia și punctele noastre de sprijin Monte Maronia și Monte Coston. Pr teritoriul de graniță al Carintiei au fost respinse, atacuri italiene mai slabe pe Monte Peralba și pe muntele Bladner. Pe frontul dela coastele mării au continuat luptele de artilerie. Lucrările tehnice ale dușmanului au fost turburate cu efect în mai multe puncte.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 2 Septv. — Buletinul oficial al marelei cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest. În Vosgi, spre nord de Münster, atacul nostru din 31 Aug. ne-a adus recucerirea părților de tranșee, pe cari ni le-au luat în 18 și 23 August Francezii. Linia Lingehoff-Barrenkopf a ajuns prin aceasta iarăși în posesiunea noastră.

Contra-atacurile au fost respinse. 72 vânători alpini au fost prinși, trei mitralieze capturate. De-asupra Awocourt-nul, spre nord-vest de Verdun, a fost distrus ee un avion al nostru, un avion francez, căzând arzând la pământ.

Pe câmpul de operații dela est: Grupa generalului Hindenburg. Pe linia ferată Vilna-Grodno a fost luat cu asalt localitatea Czarnokowale. Atacul nostru la Merez a progresat. La frontul de vest dela Grodno a căzut linia esternă de front. Landwehrul din Germania de nord a luat eri cu asalt fortul Nr. 4. situat spre nord dela drumul Dobrowo-Grodno. Garnizoana de 500 oameni a fost prinsă. Seara târziu a fost luat și fortul Nr. 4 a de trupe din Baden, făcându-se prizonieri 150 soldați. Celelalte fortificații ale frontului de vest au fost apoi evacuate de Ruși. Spre est de pădurea Bialistok au fost ocupate de noi trecătorile peste Wislocz. Numărul prizonierilor pe ziua de eri este de 3070. S'a capturat un tua de călbru mare și trei mitralieze.

Grupa de armată a prințului Leopold de Bavaria: Prin ur atac surprinzător am luat în stăpânire noaptea teritoriul peste Iaszjolda în teritoriul mocirlos dela Pruzany. S'au făcut 1000 prizonieri.

Grupa de armată Makenzen: Sectorul Muchawicz a fost trecut pe întregul front.

La sud-est: În urmărirea noastră am făcut peste 1000 prizonieri și am capturat o mitralieze.

Aplanarea diferendului germano-american.

Din Rotterdam se comunică: Corespondentul din Washington al lui »Associated Press« anunță că în cercuri americane se speră că diferendul cu Germania va fi în scurt timp aplanat în mod amical. Se așteaptă că Germania va da asigurare că în viitor submarinele germane nu vor mai torpila fără o prealabilă prevenire, vapoarele pe cari se află pasageri. Domolirea tensiunii germano-americane este și spre binele eventualităților păcii europene.

»Daily Telegraph« anunță din Washington că în afacerea »Arabic« va interveni încă săptămâna aceasta o înțelegere; după aceasta și afacerea »Lusitania« va fi repede tranșată.

Puterea financiară franceză și germană. Ziarul »Politiken« din Copenhaga scrie, într'un articol de fond, cele ce urmează:

Realizarea noulor împrumuturi de războiu este așteptată cu mult interes. Însușirea războiului a coincident în Franța, cu momentul în care finanțele franceze se aflau într'o situațiune critică, din cauza nereușitei unui împrumut. De unde își vor procura Francezii 10 miliarde franci în interiorul Franței, este o enigmă mare. Cu totul altfel se prezintă chestiunea în Germania. Noul împrumut de 10 miliarde va găsi același însuflețire ca predecesorii lui. Nu este de loc imposibil că dobânda se va reduce. Situațiunea pecuniară în Germania este strălucită. Casele de economie și băncile sunt arhipline cu depozite. Acțiunile industriilor de războiu se sue mereu și alte efecte asemenea arată o fermitate admirabilă. Nu începe îndolăci că noul împrumut va fi subscribit cu ușurință.

Fabricarea de muniții în Japonia. Din Tokio se anunță: Arsenalele Statului lucrează cu febrilitate la fabricarea munițiilor pentru aliații, în special pentru Rusia. Fabricile primare de asemenea sunt mobilizate, pentru acest scop.

Tată...

Prietinului Vasile Micula.

Ți-s terminat studiile universitare, și într'o zi îți spui cu sâlbă de fecioară: »Zgomotul societății nu se potrivește cu firea mea, îmi ocup catedra dela Arad și am de gând să-mi întemeiez un intim cămin familiar. Așa ai făcut și ai fost cel mai bun soț, cel mai bun tată. Când Te străcurai, modest printre noi, cel zgomotos, o liniște, arareori simțită trecea prin sufletele noastre, cari țineau să »experieze« mai întâi, cari erau setoase după zburcumiări, ca pe urmă să-și afle alinare în viața, pe care Ți-o învidiam...

Erai proverbial între membrii colegiului Eötvös. Despre viața Ta intimă familiară, se spunea, că după nașterea

micuțului Țău Vasile începuși a te îngriji de lectură potrivită pentru educarea micuțului spre aceeași direcție, care Te-a făcut pe Tine fericit în fecioreasca-ți modestie. Era glumă, sau era adevăr povestea despre cel mai bun tată? Îți caracteriza așa de nimerit sufletul Țău blând.

Ne-am întâlnit apoi iarăși după patru ani la aceeași școală. Micuțul Vasile îmi spune draguțului lui salut de copil în graul Țău bănațănesc, și Tu erai mândru că visul Țău despre fericirea blândă a traiului de familie Ți-l-ai văzut așa de frumos realizat. Dzeu Ți-a mai dăruit doi copilași și prietinel nostru Micula era invidiatul tată a trei făcălași frumoși.

În familie Te-am cercetat rar, mă sfiim să Vă conturb intimitatea căminului...

Ne-a copleșit apoi groaza veacurilor, Te-a rupt fără milă din liniștea Ta sfântă. Caut să-mi reconstruiesc momentele, când mititelii copilași îl văzură pe blândul lor tată gata de plecare spre o lume plină de primejdii. Sărmanii... poate lacrimile Mamei lor, dacă vor fi fost în stare să le șoptiască că e grozavă căkătorla Ta.

Soarta Te-a purtat pe toate fronturile dușmanului, ai înfrânt toate primejdii mari, ne-ai cercetat apoi într'un concediu scurt, ne-ai spus cum Te-a zguduit până la lacrimi diuosul »Christos« a învial din morți... auzit în direcția Paștilor dintr'un codru, care ocrotia făcălii români.

Și-apoi Te-ai dus, ne-ai lăsat pentru vecl... Mititelii Țăi copilași Te așteaptă și mirați că blândul lor tată l-a părăsit, te vor aștepta o viață întreagă... Oare vă mai întâlniți? Ori viața asta este numai un episod între două vecinicii ale Morții...?

Dr. Ioan Baciu.

Soldatul.

(Liber după S. Smiles: Datoria.)

de I. Dariu.

Urmara.

S'a zis că în toate țările timpurile de războiu ar fi fost tocmai aceea în care artele păcii prosperează mai înfloritor și în cari literatura stă în strălucirea cea mai înaltă. (Bruce, Classic and Historic Portraits II. 207).

Ne putem și îndoi despre aceasta; așa în Grecia erau oameni ca Socrate, Achile, Sofocle, Xenofon, tot bărbați cari luau parte la luptă. În războaiele pentru patrie și cari mai târziu ridicară literatura elenă la strălucirea cea mai mare. Tot așa era cazul pe timpul celui mai înalte glorie în Roma. Cesar fu cel mai mare dintre bellicul și între cel mai renumiți scriitori. Chiar poetul Horatiu în tinerețe fu soldat și l-se încredință de Brutus comandă supremă preste o legiune.

Este surprinzător numărul bărbaților renumiți — poeți, scriitori, bărbați de știință — cari au dus viața de soldați pe uscat și pe apă, în patrie și în străinătate. Pe cât era cu puțință ei dedeau dovezi de ascultare, serviciu prompt și disciplină bărbătească, cari sunt sufletul vieții de soldat, și au o deosebită înflință asupra formării caracterului și desvoadă destoinicia de o viață reglementară comună, care este atât de trebuincioasă pentru cultura unui adevărat geniu.

Dante se găsea ca soldat în lupta dela Campaldino, unde se lupta vitejește printre rândurile cele dintâi în cavaleria guelfică. El era omul situației, dar pentru aceea fu mai târziu exilat din Florența.

Petru Eremitul de Amiens, conducătorul primei cruciate fusese mai înainte soldat și servise sub graful de Boulogne în războiul contra Flanșrilor. Deoarece ca soldat nu se distingea, leși din armată și se însură. Mai târziu murindu-i însă femela el se duse la o mănăstire, unde mai pe urmă deveni eremit. Ca stare întreprinse un pelerinaj la Ierusalim, și la întoarcere își văstă pretutindenea despre suferințele cari trebuie să le îndure peregrinii la locurile sfinte. El predică prin toată Europa și se puse în fruntea celei dintâi cruciate, care ajunse numărul mai la o sută de mii, din cari însă pe drum mai toți se prăpădiră.

Dintre poeții englezi Chaucer servi ca soldat sub Eduard III la năvălirea sa în Franța la 1379. Dar în apropierea de orașul Retten fu făcut prizonier și astfel rămase câțva timp în prisoare. George Buchanan servi în tinerețe ca soldat de rând în armata scoțiană și a asistat la atacul dela Schloss Mark în anul 1523. Ben Jonson de asemenea servi ca soldat de rând în campania din Țările de Jos. Acolo servia și

Sir Philipp Sydney. Pe când această zăcea rănit de moarte în lupta dela Zülpheon, prin prea multă scurgere de sânge, îl cuprinsese o sete grozavă. El ceru puțină băutură, care i se servi îndată, dar pe când ducea sticla la gură să bea, observă un alt soldat, care se uita cu mila la el, fiind și el tare setos. Sir Philipp îi întinse acestui soldat sticla zicând: »Poștește! Tu ai mai multă nevoie de ea decât mine.« După câteva zile Sir Philipp muri.

Nu mai puțin însemnată este abnegațiunea de sine a unui soldat rănit danez. El oferi unui alt rănit svedez de lângă el ploscuța sa cu bere ce o avea la el. Svedezul, drept răspuns slobozi un revolver în el, nimerindu-l pe danez într'un sold. »Pentru fapta aceasta vei fi pedepsit de mine«, rse danezul. »Eu aveam de gând să-ți dau toată berea, dar acum, după isprava asta, ți-o dau numai de jumătate.«

(Va urma.)

ȘTIRI.

— 3 Septemvrie n. 1915.

Consistoriul mitropolitan. Ieri s'a întrunit Jol, în 2 Septemvrie nou, în Sibiu consistoriul mitropolitan al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria, pentru rezolvarea afacerilor curente.

Representanța fundațiunii Gozdu e convocată pe Sâmbătă, 4 Septemvrie n. la Sibiu în sesiune ordinară de toamnă, își va ține ședințele sub președinția Excelenței Sale. Înaltpreșințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu.

Mortea exploratorului polar Iulius v. Payer. Din Viena se anunță: Ieri a murit la locuința sa de vară în Veldes (Carintia) în etate de 73 ani, exploratorul polar și geologul Iulius von Payer. Cu Iulius Payer arta și știința austriacă pierde pe unul dintre cei mai distinși fi ai ei.

Expulzarea din Elveția a unui ziarist american. Din Bern se anunță: Consiliul federal a hotărât să-l expulzeze din Elveția pe ziaristul american, colonelul Emerson, care de un timp e arestat în Kreuzlingen.

Vapoare de războiu italiene în apele turcești. După o știre apărută în »Politische Korrespondenz« și venită din Constantinopol, aflăm că mai multe vapoare de războiu italiene, s'au lvit în apele turcești între Adalia și Mersina.

China comandă submarine în Statele Unite. »Central News« anunță din New-York: Fabricile de oțel din Bethlehem au făcut un contract cu China pentru înțerea a unui număr de 100 submarine de-un tip mai mare decât cele germane.

Daruri. Pentru văduve și orfani: Dela Dr. Wilhelm Czeli din incidentul căderii Warșoviei 500 cor. Dela Ch. Diermanan 33 c. 34 Dela Leontine Meschendorfer intru amintirea iubitei sale cumnate, proteasa Luise Meschendorfer 20 cor.

Pentru cei lipsiți: Dela Dr. Wilhelm Czeli din incidentul căderii orașului Warșovia. 500 cor. Pentru toate aceste daruri își exprimă cea mai adâncă mulțumită. Magistratul orășănesc.

Cu adâncă durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcuților, că mult iubitul nostru fiu, soț, tată, frate, cumnat și unchiu Vasile Micula profesor de matematică și fizică la școala medie gr. or. române din Brașov, locotenent ces. și reg. de artilerie în rezervă și comandantul bateriei 2 din regimentul de artilerie de câmp nr. 21, decorat pentru vetejie cu medalia »Signum laudis«, fiind rănit grav în ziua de 18 August n. a. c. de un obuz inamic pe frontul de sud-vest al ostirilor noastre, după câteva zile de grele suferințe în etate de 34 ani a succombat în 22 August n. într'un spital al crucii roșii în apropierea liniei de foc și a fost înmormântat în ziua de 23 August la orele 5 după amiază.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Brașov, în 3 Septemvrie n. 1915.

Nicolae Micula și soția Sofia ca părinți. Elisabeta Micula n. Oroșovan soție. Vasiliică, Ovid, Mireea fi. Ana și Maria surori. Fortunat Mureșian, preot Irimie și Iosif cumnați.

— În loc de orice alt anunț special. —

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branisce & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Laces